

DISKRÉTNÍ PRAVDĚPODOBNOSTNÍ MODELY

Stejněměrné
Binomické
Poissonovo

Stejněměrné rozdělení

(náhodná veličina nabývá k různých hodnot se stejnou pravděpodobností)

1. Určete, s jakou pravděpodobností padne při hození kostkou trojka.
2. Určete, s jakou pravděpodobností padne při hození kostkou nejvýše trojka.
3. Určete střední hodnotu.
4. Určete rozptyl.

$$P(x) = \frac{1}{k}$$

$$E(X) = \frac{k+1}{2}$$

$$\text{Var}(X) = \frac{k^2 - 1}{12}$$

Binomické rozdělení

(2 navzájem se vylučující alternativy)

=BINOM.DIST

Na 1000 novorozenců se narodí 515 chlapců a 485 dívek.

Předpokládáme rodinu se 4 dětmi.

1. Určete pravděpodobnost, že se v rodině narodí právě 4 chlapci.
2. Určete pravděpodobnost, že se v rodině narodí alespoň 2 dívky.
3. Určete střední hodnotu počtu dívek narozených v rodině se 4 potomky.
4. Určete rozptyl počtu chlapců narozených v rodině se 4 potomky.

$$P(X = x) = \frac{n!}{(n-x)!x!} p^x (1-p)^{n-x}$$

$$E(X) = n \cdot p$$

$$Var(X) = n \cdot p \cdot (1-p)$$

K procvičení (s řešením):

Úloha 1: Určete pravděpodobnost všech jevů, které mohou nastat při hození 3 mincemi.

Úloha 2: Střelec má 80% pravděpodobnost, že zasáhne cíl. Určete pravděpodobnost, že:

- a) z 5 pokusů zasáhne cíl 5 krát
- b) z 6 pokusů zasáhne cíl 3 krát
- c) z 8 pokusů zasáhne cíl přesně 4 krát

Úloha 3: Jistá mezinárodní marketingová laboratoř odhaduje, že pouze 50 procent výrobků daného podniku je schopno konkurovat zahraniční produkci. Jaká je pravděpodobnost, že právě 4 ze 6 výrobků této firmy jsou úspěšné?

Určete střední hodnotu a rozptyl.

$$E(x) = n \cdot p$$

$$Var(x) = np(1-p)$$

Úloha 4:

Z každé stokusové zásilky kontroluje odběratel kvalitu 5 náhodně vybraných kusů. Je známo, že každá zásilka obsahuje 10% zmetků.

- a. Jakým typem rozdělení pravděpodobnosti se řídí počet zjištěných zmetků?
- b. Vypočtete pravděpodobnost zjištění právě 4 zmetků.

- c. Jaká je pravděpodobnost zjištění nejvýše 2 zmetků?
- d. Jaká je pravděpodobnost zjištění alespoň 2 zmetků?
- e. Vypočtete střední hodnotu a rozptyl množství zjištěných zmetků.

$P(0 \text{ líců}) = 0,125$	0.1250
$P(1 \text{ líc}) = 0,375$	0.3750
$P(2 \text{ líce}) = 0,375$	0.3750
$P(3 \text{ líce}) = 0,125$	0.1250

$P = 0,328$	0.3277
$P = 0,082$	0.0819
$P = 0,046$	0.0459

$P(4) = 0,234$	0.2344
$E(x)$	3
$\text{Var}(x)$	1.5

Binomickým - kvalitní výrobek/zmetek

$P = 0,00045$	0.00045
---------------	---------

$P = 0,99$	0.99144
$P = 0,082$	0.08146
$E(x) = 0,5, \text{Var}(x) = 0,45$	0.5
	0.45

Poissonovo rozdělení

(jevy nastávají během určitého časového intervalu s danou intezitou)

=POISSON.DIST

Do prodejny přicházejí průměrně 3 zákazníci během hodiny.

1. S jakou pravděpodobností přijde během následující hodiny právě 1 zákazník?
2. S jakou pravděpodobností přijde během následujících 20 minut právě 1 zákazník?
3. S jakou pravděpodobností přijdou během následujících 20 minut alespoň 2 zákazníci?
4. S jakou pravděpodobností přijde během následujících 90 minut více než 5 zákazníků?
5. S jakou pravděpodobností přijdou během následujících 90 minut nejvíce 2 zákazníci?

$$P(x | \lambda, t) = \frac{(\lambda t)^x e^{-\lambda t}}{x!}$$

K procvičení (s řešením):

Úloha 1:

Zákazníci přicházejí náhodně do opravy obuvi s průměrnou intenzitou 4 za hodinu. Zjistěte pravděpodobnost, že do opravy přijdou za hodinu právě 2 zákazníci, vypočtete střední hodnotu, rozptyl a směrodatnou odchylku.

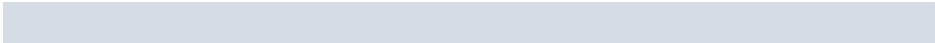
$$E(x) = \lambda \cdot t$$

intenzita*d

Úloha 2:

Dispečink taxislužby registruje požadavky klientů, které přicházejí v náhodných časových okamžicích. Dlouhodobým pozorováním se zjistilo, že průměrná četnost požadavků v průběhu intervalu 20 minut je 2.

- a. Jakým typem rozdělení pravděpodobnosti se řídí zmíněný počet požadavků?
- b. Vypočtete střední hodnotu a rozptyl počtu požadavků za časový interval jedné hodiny.
- c. Vypočtete pravděpodobnost, že během časového intervalu jedné hodiny taxislužba zaregistruje alespoň 3 požadavky na své služby.

$$E(x) = \lambda \cdot t$$

$$Var(x) = \lambda \cdot t$$

$$P = 0,146$$

$$0.146525$$

$$E(x) = Var(x) = 4$$

$$4$$

élka časového intervalu

Poissonovým - jevy nastávají během časového intervalu s danou intenzitou

$$E(x) = Var(x) = 6$$

6 (za 60 minut)

$$P = 0,94$$

$$0.938031$$

Diskrétní rozdělení pravděpodobnosti

Stejněměrné rozdělení

Podmínky pro pravděpodobnostní funkci:

$$p(x_i) \geq 0 \quad \sum_{i=1}^n p(x_i) = 1$$

Střední hodnota diskrétní náhodné veličiny:

$$E(X) = \sum_x xp(x)$$

Rozptyl diskrétní náhodné veličiny:

$$Var(X) = \sum_x [x - E(X)]^2 p(x)$$

Střední hodnota spojité náhodné veličiny:

$$E(X) = \int_{-\infty}^{+\infty} xf(x)dx$$

Rozptyl spojité náhodné veličiny:

$$Var(X) = \int_{-\infty}^{+\infty} [x - E(X)]^2 f(x)dx$$

Binomické rozdělení

pravděpodobnost

$$P(X = x) = \frac{n!}{(n-x)!x!} p^x (1-p)^{n-x}$$

6.2 Stejněměrné rozdělení

Mějme diskrétní náhodnou veličinu X s

stejnou pravděpodobností p pro každou

možnou hodnotu x . Říkáme, že X má **stejněměrné rozdělení**.

Snadno lze odvodit střední hodnotu a rozptyl dle

obecných vzorců pro střední hodnotu a rozptyl dle

$$P(X = x) = \frac{n!}{(n-x)!x!} p^x (1-p)^{n-x}$$

střední hodnota

$$E(X) = n \cdot p$$

n ... počet opakování
p ... pravděpodobnost

rozptyl

$$Var(X) = n \cdot p \cdot (1-p)$$

Poissonovo rozdělení

Pravděpodobnost

$$P(x | \lambda, t) = \frac{(\lambda t)^x e^{-\lambda t}}{x!}$$

střední hodnota

$$E(X) = \lambda \cdot t$$

λ ... intenzita
t ... časový úsek
e ... Eulerovo číslo; pi

rozptyl

$$Var(X) = \lambda \cdot t$$

Stejněoměrné rozdělení

Uvažujme náhodnou veličinu X , která nabývá právě k různých hodnot

$1, 2, 3, \dots, k$

s rovnoměrnými

$$P(x) = \frac{1}{k} \quad \text{pro } x = 1, \dots, k.$$

Náhodná veličina X má **stejněoměrné rozdělení prav**

děpodobnosti. Důležité je uvědomit, že střední hodnota je (podle vzorce (5.7))

$$E(X) = \frac{k+1}{2},$$

variance je (podle vzorce (5.10) - zkuste si to sami!)

$$\text{Var}(X) = \frac{k^2 - 1}{12}.$$

úspěchu

řibližně 2,7183

not:

vdě-

V google tabulce na níže uvedené adrese najdete společný výzkum:

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1dWMuNrCunWcTusfM9iTVqPSQpMPhNnTJZ6UL>

[MCOqwL4/edit?usp=sharing](#)

Dlouhodobým pozorováním bylo zjištěno, že počet pracovních úrazů v j
rozdělením pravděpodobnosti:

x	$p(x)$	$F(x)$
0	0.14	0.14
1	0.22	0.36
2	0.37	0.73
3	0.25	0.98
4	0.02	1

1. Určete hodnoty distribuční funkce $F(x)$.
2. Určete pravděpodobnost
 - právě 1 pracovního úrazu v ná
 - nejvýše 2 pracovních úrazů v 1
 - alespoň 3 pracovních úrazů v 1
3. Určete
 - střední hodnotu počtu úrazů během měsíce,
 - modus,
 - medián.
4. Určete směrodatnou odchylku počtu úrazů. $\text{Var}(X)$

edné firmě je náhodná veličina s následujícím

následujícím měsíci,	0.22
následujícím měsíci,	0.73
následujícím měsíci.	0.27
1.79	
2 (největší pravděpodobnost=0,37)	
2 (první hodnota $F(x)$ kt. dosáhla více než 0,50)	
= 1,0659	1.03